

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentaria Vetustissima & profundissima Super Canticvm Canticorum Salomonis Qvod Hebraice Dicitvr Sirhasirim

Wolbero <de Sancto Pantaleone>

Coloniae Agrippinae, 1630

Versvs II. Sicut lilium inter spinas, sic amica mea inter filias.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10027

se delectabilia, candorem, odorem, medicinam contra adustionem, nam quicumque in hac conualle lachrymarum spiritu humiliato & corde contrito excessus suos deslet, infirmos se recognoscentes, & meum semper auxilium implorantes, sine dubio emundationem & candorem animæ consequentur, ac deinde odore bonæ conuersationis me inspirante & adiuuante reficientur, & contra omnia incentiua carnis, & contra adustionem affligentis & quasi incendientis mundi, opposito meæ dilectionis, & spe futuræ consolationis refrigerabuntur.

Rat. II. Alter quoque ô dilecta, ego sum flos campi, ille nimirum de quo Isaias dicit, *egredietur virga de radice Iesse, & flos de radice eius ascendet*: Tu enim supra dixisti lectulum nostrum esse floridum, videlicet Matris meæ, ex quâ incarnari volui vterum, sed ego dico ideo illum esse floridum, quia ego flos eius, de quo flore multi alij procedunt flores, id est, gratiæ spiritualis quos memoratus Propheta enumerat, & *requiescet*, inquit, *super eum*, haud dubio, quin florem, spiritus Domini, spiritus sapientiæ, & intellectus, spiritus consilij & fortitudinis, spiritus scientiæ, & pietatis, & replebit eum spiritus timoris Domini. Flos ergo sum Campi, terræ videlicet illius de qua dicitur, *veritas de terra orta est*; quæ ideo campus nuncupatur, quia non scabrosa, neque tortuosa, vicus, sed plana & æqualis utpote virtute

Cur sponsus se florem campi, & liliū vocet conuallium.

Esa. 2.

Pf. 84. B. Virgo cur Campo comparetur.

altissimi in modum æquoris ab omni morum inæqualitate complanata, quæ me florē florū id est sanctū sanctorum sine virili semine protulit; quemadmodum campus sine semine diuersorum florū & herbarum germina producit.

Liliū sum etiam Conuallium, id est candor, & odor, & salus humilitatē meę matris imitantū, & nō de merito castitatis gloriantū; nam gloriantes & pro humano tantum favore se continentēs profectum non habent liliū candoris virginici, & interioris munditiæ signum, quin potius nigredine vanæ gloriæ immundi sunt ante conspectum munditiæ meæ, & ideo eorum liliū, nec sum nec dici possum. sed eorum qui me & illam imitantur, ego liliū sum per gratiæ donum, illa liliū est per exemplum, quatenus & ipsi fiant liliū per imitationem. Vnde sequitur *sicut liliū inter spinas*.

De castitatis merito cur gloriandum non sit.

VERSUS II.

Sicut liliū inter spinas, sic amica mea inter filias.

Sicut ego inquit inter Iudæos, quos exspectaui ut facerent vnā, *fecerunt autem spinas*, humilitate, mansuetudine, patientia, & multiplici virtutum gratiā effulsi, cum ipsi veluti spina contra me existentes, multis me verborum & morum aculeis pungerent, ita tu ô Ecclesia mea, sponsa mea, siue quæuis me diligens anima esse debetis inter filias

Esa. 5. Liliū inter spinas fuit Christus inter Iudæos, & est Ecclesia inter filias huius sæculi.

L 3 huius

huius sæculi, id est animas malitiã & infidelitate spinosas, humilitate & patientiã, vt cum me hoc modo fueris imitata, verè mea proberis amica, sitque veræ amicitie probatio, talis mei imitatio.

Lilium inter spinas quoque fuit B. Maria inter filias Synagogæ, & esse debet fidelis anima inter filias malitiæ.

Vel sicut mea secundum carnem Mater Maria, quæ est Lilium cãdore Virginitatis & odore sanctitatis, inter Synagogæ filias, quæ veluti spinæ eam pungebant, imponentes ei maculam infamiæ, quia non credebant Dei virtuti & potentiæ, cum humilitate & patientiã incedebat, quia Dei dispensationem per spiritum agnoscebat, & in se impleri sentiebat, quæ olim per Prophetam & post per Angelum audierat. Ita quoque eius exemplo quæcunque anima mihi amica est per fidem & dilectionem, debet inter filias quas malitiæ & impietatis corruptio genuit, humilitatem, patientiã, & honestatem seruare, & ab his propter spem futuræ remunerationis nunquam deficere.

Siue dicamus simpliciter animã, quæ se Dei amicitia vult exhibere dignam, inter prauos homines, sicut lilium inter spinas debere semper consistere, vt sicut lilium inter spinas positum, candoris & odoris sui non perdit dignitatem, sic illa inter prauos mores, fidei & patientiæ, vel alicuius concessæ sibi sanctitatis, non perdat integritatem, sed magis tolerando discat,

quia quo plus eorum peruerfitate affligitur, tanto ei maiorum virtutum merita cumulantur: nam vt dicit B. Gregorius, *quisquis malos non tolerat, ipse sibi per intolerantiam testis est, quia bonus non est.* Hinc B. Iob. de Iob. 30. *semetipso loquitur dicens, frater sui diaconum & socius strutionum; & Dominus ad Ezechielem, fili hominis increduli & subuersores sunt tecum, & cum scorpionibus habitas; Petrus quoque Loth vitam approbat dicens; & iustum Loth oppressum a nefandorum iniusta ac luxuriosâ conuersatione eripuit, aspectu enim & auditu iustus erat, habitans apud eos, qui de die in diem animam iusti iniquis operibus cruciabant.* Hinc Iohannes Pergami Ecclesiæ scribit dicens, *scio vbi habitas, vbi sedes est, sathana, & habes nomen meum, & non negasti fidem meam: Paulus quoque discipulos laudat & roborat dicens, in medio nationis prauæ & peruersæ inter quos lucetis quasi luminaria in mundo verbum vitæ continentis.*

Istis autoritatibus satis constat, quantæ sit virtutis prauos hominum mores tolerare, quando ex maiori reproborum malitia maiora electis crescunt meritorum lucra; quia scriptum est, *quandò plus Pharao populum Dei premebat, tantò plus multiplicabatur.*

Quæ autem sint filie, inter quas Ecclesia siue sancta anima sicut lilium inter spinas commorari dicitur, ex ipsâ cõparatione colligitur, quia quæ spinis comparantur, constat

Filie quæ sint inter quas Ecclesia siue sancta anima tanquam inter spinas dicitur commorari.

stat quod in aduersam partem recipiantur, quæ ideo filiæ nuncupantur, quia ex semine nequam peruersæ doctrinæ, siue ex malâ animi conceptione generantur, at Ecclesia siue quæuis fidelis anima, quæ Christi per fidem & operationem est Sponsa, vt lilium inter spinas esse possit, se regenti & protegenti, gratiosa laude per aliam comparationem occurrit dicens, *Sicut malus inter ligna syluarum. &c.*

V E R S V S I I I.

Sicut malus inter ligna syluarum, sic dilectus meus inter filios. Sub umbra illius quem desideraueram sedi, & fructus eius dulcis gutturi meo.

Malus arbor fructifera tria habet in se vtilia, quæ applicantur Christo.

Dilectus, inquit, meus comparauit me lilium inter spinas, virtutem suam seruanti, quod quamuis mihi suo munere concefferit, tamen vt hoc fierem proprio me exemplo docuit. Quia sicut malus arbor fructifera tria in se habens vtilia quibus reficit, hoc est fructum odorem, & umbram; inter ligna syluarum quoque, quæ vtiq; infructuosa sunt, incomparabilis habetur, ita dilectus meus fructu & odore sanctitatis, & iustitiæ & doctrinæ, atque umbrâ protectionis suæ, quibus in se credentes reficit, docet, & defendit, inter filios, id est, Iudæos extitit, qui primo quidem filij fuerunt, & nunc esse volunt, sed non sunt, quia de eis Deus dixit, *filii*

Iudæi primo fuerunt filij, post facte sunt ligna infructuosa.

os enutriui & exaltaui, ipsi autem spreuerunt me; & alibi, filij alieni nutriti sunt mihi, filij alieni inueterati sunt, & claudicauerunt à semitis suis: qui iactant se filios esse Abrahæ, sed non sunt, quia opera Abrahæ non habent, & ideo sunt ligna infructuosa, & inutilia, atque ob hoc succidenda & in ignem mittenda. Nam inter talia ligna tertio incendio capta in arbore crucis pependit, de quâ dulcissimum sui corporis & sanguinis fructum mihi profudit, quo sibi credentes quotidie reficit: ipsi autem quasi ligna syluestria, non solum nullam boni operis protulerunt fructum, sed etiam amarissimum suæ malitiæ & impietatis profuderunt succum, clamantes crucifige crucifige, & sanguis eius super nos & super filios nostros.

Esa. 1.

Pf. 7.

Ioh. 8.

Malos inter ligna Syluarum fuit Christus in cruce.

Ioh. 19.

Matth. 17.

Sub huius ergo arboris umbrâ, hoc est noui testamēti refrigerio & defensione consolatoria, quam desiderabam multo iam tempore, in antiquis patribus magno desiderio tempora lenientis & refrigerantis gratiæ suspirantibus, iam tandem post Christi aduentum, passionem, resurrectionem, & ascensionem sedi fide inconcussa & stabili. Lex enim æstu quodam inclementiæ & inuitabilis pœnæ, quando dicebat, si quis hæc vel illa fecerit, morte moriatur, me diu affecerat; gratia vero talem æstum umbrâ misericordiæ & remedio pœnitentiæ mouit, sub quâ umbrâ desiderabili non ambulauit, non steterit, sed poti⁹ sedi & requieui, quia hoc

Nouum testamentum umbrâ, verus æstu comparatur. Exod. 19. 21. &c.

Cur sponsa dicatur sub umbrâ desiderabili sedisse, non steterisse aut ambulasse.